

Mit o Zeusie i Danae cz. II

- [Mit o Zeusie i Danae cz. II](#)

Mit o Zeusie i Danae cz. II

Ważne daty

- 1531-1532 – powstanie obrazu Coreggia *Danae*
- 1544-1560 – powstanie cyklu obrazów Tycjana *Danae*
- 1636 – powstanie obrazu Rembrandta *Danae*
- 1907 – powstanie obrazu Gustava Klimta *Danae*
- 1952 – premiera opery Ryszarda Straussa *Miłość Danae (Die Liebe der Danae)*

Scenariusz dla nauczyciela

Źródło: online-skills.

I. W zakresie kompetencji językowych. Uczeń:

6. zna podstawowe techniki przekładu tekstu łacińskiego;

7. zna zasady tworzenia spójnego i zgodnego z polską normą językową przekładu z języka łacińskiego na język polski;

II. W zakresie kompetencji kulturowych. Uczeń:

1. posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej:

2) mity o bogach olimpijskich i pozostałych bóstwach panteonu greckiego;

Nauczysz się

rozpoznawać i interpretować przetworzenia mitu o Zeusie i Danae w sztuce;

rozpoznawać i interpretować przetworzenia mitu o Zeusie i Danae w muzyce.

Zeus i Danae

Ćwiczenie 1

Uzupełnij brakujące słowa w poniższym streszczeniu znanego Ci już mitu o Zeusie i Danae, wybierając je spośród podanych odpowiedzi.

1. Danae, córka Akrisjosa, króla miasta , została przez ojca zamknięta w wieży.
2. Król chciał w ten sposób zapobiec wypełnieniu się słów .
3. Bóg został kochankiem dziewczyny.
4. Danae urodziła mu syna, .
5. Akrisjos nakazał zamknąć córkę i wnuka w .
6. Danae i jej dziecko zostali wrzuceni do .
7. Cudownie ocaleni, Danae i niemowlę zostali znalezieni przez Diktysa.
8. Diktys zabrał ich do .
9. Przy spotkaniu z dziadkiem obiecał, że go nie zabije.
10. Akrisjos zginął jednak z ręki wnuka, trafiony rzuconym przez chłopaka .

morza

skrzyni

dyskiem

Kastora

Zeus

toporem

pałacu króla

siedziby wyroczni

Ateny

Aten

Argos

ciemnicy

wieży

oszczepem

Diktys

Perseusz

wyroczni

lochu

pasterza

Dionizos

króla

lochu

wyroczn

Heraklesa

Myken

Polidektes

Perseusza

świątyni Zeusa

Apollo

córki

Danae w malarstwie

, Autor nieznan, Grecka waza, Luwr, Włochy, theoi.com, CC BY 3.0

Antonio da Correggio, „Danae”, 1531, Galeria Borghese, Rzym, Włochy, wikimedia.org, domena publiczna

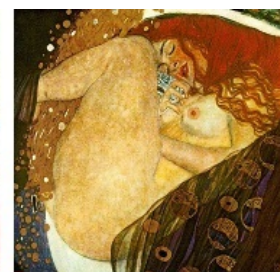
Artemisia Gentileschi, „Danae”, 1612, Muzeum Artystyczne w Sant Luis, domena publiczna

Rembrandt, „Danae”, 1636, Państwowe Muzeum Ermitażu, Rosja, wikimedia.org, domena publiczna

Ćwiczenie 2

Do pokazanych poniżej obrazów dobierz ich autorów.

Gustav Klimt, Tycjan, Coreggio, Rembrandt

Ćwiczenie 3

Kto towarzyszy Danae na poznanym na lekcji obrazie Tycjana?

Amorki

służąca

Amor z łukiem

Tekst źródłowy Horacy, *Oda III, 16*, przeł. L. H. Morstin

Wprowadzenie:

Horacy (Kwintus Horacjusz Flakkus, 65 p.n.e.– 8 p.n.e.), najwybitniejszy rzymski poeta liryczny, autor ód, satyr, gawęd i listów poetyckich. Cytowana poniżej oda to 16 utwór z trzeciej księgi pieśni Horacego.

Inclusam Danaen turris aenea

„Uwięzioną Danae baszt spizowe ganki
I drzwi z mocnego dębu, i psów czujna sfora
Broniła przed natarciem stęsknionych kochanków
Co krążyli dokoła skryci w cień wieczora.”

I byliby ustrzegli, ale w pewnej chwili
Z czujności Akrisjosa, który miał dbać o to
Wenus i Jowisz sobie po prostu zakpili
Wiedząc, że wszędzie przejdzie bóg zmieniony w złoto.

Drogę sobie toruje w szeregach hoplitów
Od gromu potężniejsze zwala gład krzesanie
Złoto dom [argejskiego](#) zniszczyło wróżbity [[Amfiaraosa](#)],
Choć to mąż był cnotliwy i miał skarby za nic.

Król macedoński [[Filip II](#)] bramy twierdz otwierał złotem
I rywali przemieniał w przyjaciół łaskawych.
Podarunkami można kupić wodzów floty,
Groźnych sterników dobrze uzbrojonej nawy.

Ale, mój [Mecenasie](#), ozdobo rycerzy,
Wszak wiesz, że troski idą z rosnącą fortuną,
Dlatego ja się boję za wysoko mierzyć
I od dumnych bogaczy wolę się odsunąć. (...)

Choćbym wszystkie [Mygdona](#) mógł dołączyć skarby
Do bogactwa [Krezusa](#), wyjdzie mi na jedno.
Szczęśliwi, co umieją swą chciwość wziąć w karby
Którym bóg wszystko daje, lecz dłonią oszczędną.

Zadania

Ćwiczenie 4

Oceń, które ze zdań są zgodne z tekstem wiersza Horacego *Inclusam Danaen turris aenea*. Zaznacz zdania prawdziwe.

Mygdon i Amfiaraos słynęli jako bogacze.

Ojciec zamknął Danae w spiżowej wieży.

Horacy stara się trzymać z daleka od bogaczy.

Dane przez bogów nieumiarkowane bogactwo przynosi szczęście.

Wenus uznała to zachowanie za śmieszne.

Wróżbita Amfiaraos otwierał złotem bramy twierdz.

Danae w muzyce

Źródło: online skills, <https://www.youtube.com/watch?v=ur6IDDXuXU4>.

Ćwiczenie 5

Do charakterystyk postaci z opery Straussa *Miłość Danae* dopisz imiona.

1. Królowna pragnąca bogactw-

2. Wielki bogacz, zmieniający wszystko w złoto

3. Zakochany bóg:

4. Ukochany mąż Danae:

Zadanie domowe

Polecenie 1

Danae w sztuce, literaturze i muzyce ukazywana bywa jako zakochana kobieta, ofiara namiętności zesłanej przez bogów lub dziewczyna, którą można przekupić złotem. Która z tych interpretacji wydaje Ci się najtrafniejsza? A może chcesz zaproponować własną interpretację jej postaci?

Przygotuj (w formie notatki) argumenty uzasadniające Twoją wybraną tezę.

Polecenie 2

W swoim wierszu Horacy dokonuje moralistycznej reinterpretacji motywu złotego deszczu, który uwiódł Danae. Napisz wypracowanie (ok. 500 słów) na temat *Stosunek Horacego do bogactwa i majątku w świetle pieśni III, 16*.

Ćwiczenie 6

W którym roku powstał obraz *Danae* autorstwa Rembrandta?

1636 r.

1633 r.

1366 r.

Ćwiczenie 7

W którym roku powstał obraz *Danae* autorstwa Coreggia?

1351 r.

1513 r.

1531 r.

Słowniki

Słownik pojęć

Argejski

pochodzący z Argos

Amfiaraos

król Argos, obdarzony wieszczymi zdolnościami. Jako wieszcz Amfiaraos wiedział, że zginie, jeżeli wyruszy na wyprawę Siedmiu przeciw Tebom. Jednak dowódca tej wyprawy, Polinejkes, przekupił magicznym złotym naszyjnikiem żonę Amfiaraosa, Eryfile, ona zaś przekonała męża do udziału w wyprawie, w której zgodnie z przeznaczeniem Amfiaraos poległ.

Filip II (382–336 p.n.e.)

król Macedonii, ojciec Aleksandra Wielkiego. Słynął z politycznej bezwzględności, skuteczności i pragmatyzmu. Miał powiedzieć, że nie ma na świecie takiej twierdzy, której nie można byłoby zdobyć przy pomocy osła, dźwigającego dwa worki złota.

Krezus (595–546 p.n.e.)

król Lidii, krainy w Azji Mniejszej. W świecie starożytnym krążyły liczne opowieści, dotyczące jego legendarnego bogactwa.

Mecenas

Gajusz Kliniusz Mecenas (68 p.n.e.– 8 p.n.e.), rzymski arystokrata, przyjaciel i współpracownik Augusta, wspierający poetów, wśród nich Horacego i Wergiliusza. Od tego imienia pochodzi termin mecenat.

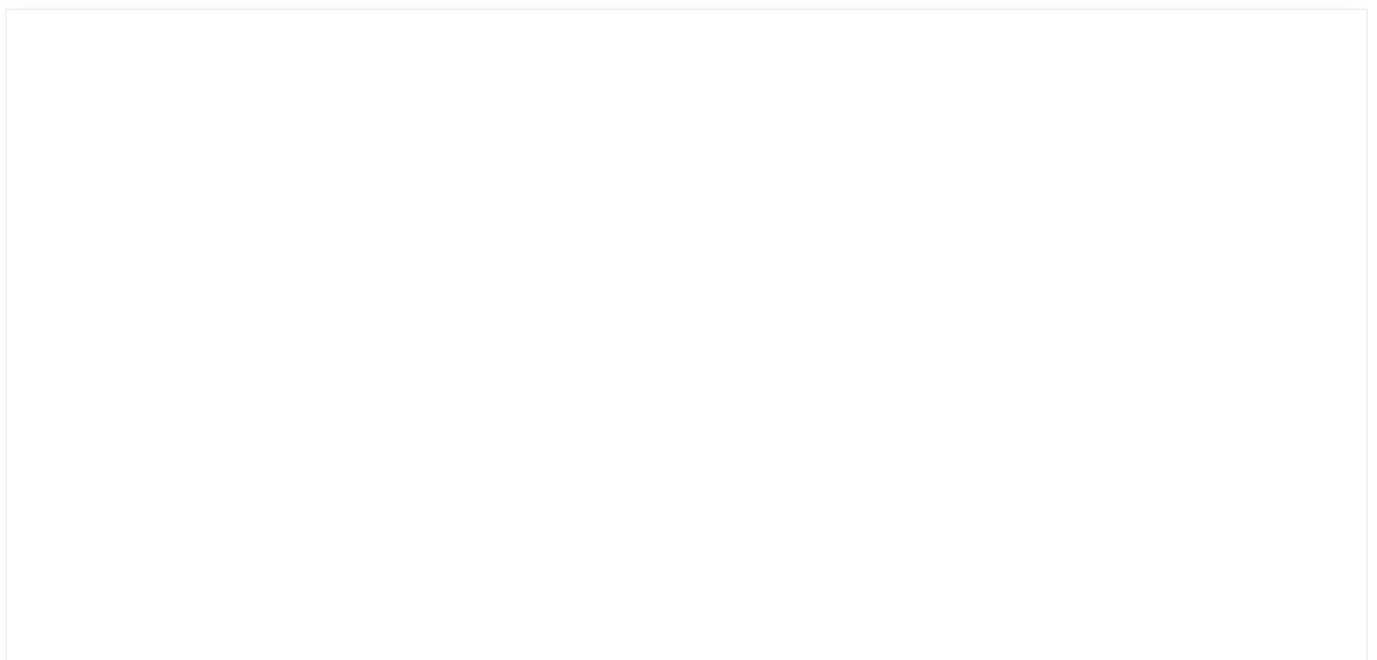
Mygdon

mityczny król znanej z bogactw krainy Frygii w Azji Mniejszej.

Słownik łacińsko-polski

Źródło: online skills.

Galeria dzieł sztuki

Gustav Klimt, „Danae”, 1907-1908, Muzeum w Wiedniu, Austria, Domena Publiczna

Bibliografia

Lidia Winniczuk (red.), *Słownik kultury antycznej*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1986.

Robert Greaves, *Mity greckie*, Vis-a-vis, Kraków 2009.

Jan Parandowski *Mitologia*, Wydawnictwo Puls, Londyn 1992.

Pierre Grimal, *Słownik mitologii greckiej i rzymskiej*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 2008.